

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Baluța Alisa,
reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Beleciuc Ludmila împotriva Alisei Baluța cu privire la repararea prejudiciului
material cauzat prin acțiuni ilicite, a prejudiciului moral și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin
care s-a admis apelul declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul
Cojocaru Dorin, casată integral hotărârea din 08 iulie 2022 a Judecătoriai
Cimișlia, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a
acțiunii depuse de Beleciuc Ludmila,

(Dosarul nr.2ra-245/24
Nr. PIGD 2-21182079-01-2ra-23022024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.

Recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de
procedură civilă.

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud: V. Carapirea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, D. Fujenco, Ș. Starciuc)

21 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin,
Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*
Ion Munteanu,
Gheorghe Stratulat, *Judecători*
constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 10 decembrie 2021, Belecic Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alisei Baluța cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiuni ilicite, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că, fiind cu reședința și domiciliul în or. *****, în decursul anilor 2019 — 2021 este sistematic supusă la acțiuni ilicite din partea locatarului din ap.***** din str. ***** - Baluța Alisa.

3. La 17 mai 2019, a formulat o plângere împotriva pârâtei Baluța Alisa, care în această zi, a acționat ilicit față de ea.

4. Potrivit procesului-verbal seria ***** din 21 mai 2019 cu privire la contravenție, Baluța Alisa a fost trasă la răspundere contravențională pentru fapta prevăzută de art.354 din Codul contravențional, iar prin decizia din 21 mai 2019, pârâta a fost sancționată cu amendă.

5. Cu toate acestea, acțiunile ilicite ale pârâtei față de ea au continuat.

6. La 15 decembrie 2019, în urma unor altercații săvârșite la 14 decembrie 2019, a depus o plângere împotriva pârâtei.

7. Prin procesul-verbal seria ***** din 16 decembrie 2019 cu privire la contravenție, Alisei Baluța i s-a incriminat săvârșirea faptei contravenționale prevăzută de art.357 din Codul contravențional, iar prin decizia din 16 decembrie 2019, a fost recunoscută vinovată de fapta imputată.

8. Din actele de acuzare pronunțate în privința Alisei Baluța cert se constată că aceasta în mod intenționat a acționat ilicit față de reclamantă.

9. În circumstanțele enunțate, viața din vecinătate cu pârâta a devenit imposibilă, deoarece ultima permanent inițiază diferite acțiuni care nu sunt încadrate în normele de conduită zilnică.

10. La 28 februarie 2020, în urma unor altercații inițiate de către pârâtă, ultima a devenit agresivă și i-a aplicat forța fizică.

11. În baza cererii sale din 28 februarie 2020 cu privire la acțiunile violente ale Alisei Baluța, pe numele ultimei s-a întocmit proces-verbal *****,

prin care i s-a incriminat faptul săvârșirii contravenției prevăzute de art.78 alin.(1) din Cod contravențional, fiind recunoscută vinovată și aplicată amenda.

12. Drept consecință a acestor acțiuni ilicite, i s-au cauzat suferințe fizice constatate prin concluzia expertului din 05 martie 2020.

13. În urma acțiunilor violente ale pârâtei, a fost nevoită să suporte cheltuieli de tratament: 160 de lei pentru consultația medicului; 143,32 de lei costurile medicamentelor prescrise; 260 de lei pentru radiografie; 90 de lei consultarea medicului; 10 000 de lei cheltuieli de tratament.

14. Afară de aceasta, pârâta a mai recurs la ilegalități în perioada anului 2020, fapt probat prin hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova și hotărârea din 22 februarie 2021, prin care cert s-a constatat că pârâta a calomniat-o și în mod intenționat a dat declarații care nu s-au confirmat.

15. Prin acțiunile ilicite ale pârâtei în perioada anilor 2019 – 2021, i s-a cauzat prejudicii de ordin material și moral.

16. Acțiunile ilicite ale pârâtei s-au manifestat prin supunerea nejustificată la procedurile contravenționale; încălcarea intenționată a normelor de conduită în societate și de vecinătate; încălcarea gravă și abuzivă a drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituție și tratatele internaționale; formularea unor acuzații nejustificate față de reclamantă.

17. În viziunea reclamantei este îndreptățită la repararea prejudiciului material și moral cauzat potrivit acelor acte ilicite săvârșite de către pârâta Baluța Alisa.

18. A reținut că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Or, despăgubirile trebuie să fie stabilită în așa fel încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

19. În rezultatul acțiunilor ilicite comise de către pârâtă i-au fost cauzate suferințe psihice și fizice manifestate prin faptul că sistematic este urmărită, persecutată de către ultima, și antrenării nejustificate la proceduri contravenționale.

20. Prin persecutarea sistematică și antrenarea nejustificată la procedurile contravenționale, cât și cauzarea de suferințe fizice, i s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cum ar fi dreptul la viața sa privată, pe care le-a suportat în urma acțiunilor ilicite ale părții pârâte și cât prin acțiunile de violență săvârșite de către ultima.

21. Suferințele psihice suportate de către reclamantă se manifestă și prin faptul că nu a putut să ducă un mod de viață normal, deoarece în permanență este supusă la diferite altercații din partea pârâtei.

22. Apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, durata acelor ilegalități din partea pârâtei, Beleciuc Ludmila apreciază mărimea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei care constituie o justă compensare ce i-ar aduce satisfacție echitabilă.

23. În contextul enunțat, Beleciuc Ludmila a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Alisei Baluța în beneficiul său a sumei de 10653,32 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin acțiuni ilicite, a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

24. Prin hotărârea din 08 iulie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea depusă de Beleciuc Ludmila. S-a încasat din contul Alisei Baluța în beneficiul Ludmilei Beleciuc suma de 602,32 de lei cu titlu de prejudiciu material, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 9819,59 de lei cheltuieli de judecată, în total 20.421,91 de lei.

25. Prima instanță a motivat soluția constatând că, reclamanta Ludmila Beleciuc, având reședința și domiciliul în or. *****, în perioada anilor 2019 – 2021, este sistematic supusă la acțiuni ilicite din partea locatarului din ap.***** din str. *****. La 17 mai 2019, reclamanta a formulat o plângere asupra pretinselor acțiuni ilicite din partea Alisei Baluța, care în ziua 17 mai 2019 a acționat ilicit. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție ***** din 21 mai 2019, Baluța Alisa a fost pusă sub acuzație pentru fapta contravențională prevăzută de art.354 Cod contravențional, iar prin decizia din 21 mai 2019, sancționată cu amendă (f.d.18).

26. Instanța de fond a subliniat că acțiunile ilicite ale pârâtei Baluța Alisa împotriva Ludmilei Beleciuc au continuat și au avut un caracter direct, care nu se întrunesc în normele de conduită. Astfel, la 15 decembrie 2019, în urma unor altercații, reclamanta a depus o plângere pe pretinsele acțiuni ilicite ale pârâtei Baluța Alisa săvârșite la 14 decembrie 2019. La fel, la 28 februarie 2020, în urma altercațiilor inițiate de către pârâtă, acesta a devenit agresiv aplicând forța fizică față de reclamantă. În baza cererii din 28 februarie 2020 față de pârâtă a fost emis actul de acuzare *****, prin care i s-a incriminat

faptul săvârșirii faptei contravenționale prevăzute de art.78 alin.(1) din Codul contravențional, fiind recunoscută vinovată și aplicată amenda.

27. Instanța de fond a stabilit că potrivit actului de învinuire cuprins în procesul-verbal cu privire la contravenție ***** din 16 decembrie 2019, pârâtei Baluța Alisa i s-a incriminat săvârșirea faptei contravenționale prevăzută de art.357 din Codul contravențional, iar prin decizia din 16 decembrie 2019, ultima a fost recunoscută vinovată de fapta imputată (f.d.26). Potrivit Raportului de constatare nr.***** din 02.03.2020 și Raportului de constatare nr.***** din 05.03.2019, la Belecui Ludmila s-au constatat leziuni corporale în regiunea *****, în regiunea *****, în regiunea *****. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp dur contondent dur la lovire sau prin lovire de el, produs posibil în timpul și circumstanțele relatate și se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f.d.40, 41).

28. Instanța de fond a rezumat că reclamanta Belecui Ludmila în urma acțiunilor ilicite ale pârâtei Baluța Alisa a primit leziuni corporale, urmând după aceasta tratament, care potrivit înscrisurilor anexate la materialele cauzei, a suportat cheltuieli de tratament în sumă de 143,32 de lei, 109 lei, 90 de lei și 260 de lei, fapt confirmat prin bonurile de plată de achitare a medicamentelor și serviciilor medicale, anexate la dosar.

29. Instanța de fond a precizat că respectivele cheltuieli suportate de reclamant sunt justificate și care urmează a fi încasate din contul pârâtei în beneficiul reclamantei.

30. Referitor la pretenția reclamantei privind încasarea sumei de 10000 de lei cheltuieli de tratament, instanța de fond a concluzionat că Belecui Ludmila nu a prezentat probe că a suportat cheltuieli în această mărime.

31. Cât privește pretenția privind încasarea din contul pârâtei a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, instanța de fond cu trimitere la prevederile art.2036 alin.(1) și art.2037 din Codul civil, a menționat că prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală și prezintă o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului.

32. În contextul reținut, prima instanță a dedus că reclamanta nu a prezentat probe justificative și concludente întru confirmarea faptului cauzării suferințelor psihice (morale) suportate în mărimea solicitată de 100 000 de lei.

33. Reieșind din gravitatea suferințelor fizice și morale suportate de reclamantă în urma acțiunilor ilicite ale pârâtei, prima instanță a considerat că sumă de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral reprezintă o sumă echitabilă în raport cu prejudiciul suferit de către ea, sumă care urmează a fi încasată din contul pârâtei în beneficiul reclamantei.

34. Cât privește compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată, cu trimitere la art.94 CPC, a concluzionat de a încasa din contul Alisei Baluța în beneficiul Ludmillei Belecuc suma de 9819,59 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare, care constă din 3019,59 de lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și 6800 de lei cheltuieli pentru asistență juridică.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

35. La 18 iulie 2022, Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, a declarat apel (nemotivat), iar la 06 decembrie 2022, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 08 iulie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

36. Prin decizia din 02 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, casată integral hotărârea din 08 iulie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii depuse de Belecuc Ludmila. S-a încasat din contul Alisei Baluța în beneficiul Ludmillei Belecuc suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin vătămarea sănătății, 6800 de lei cheltuieli de asistență juridică și 100 de lei taxa de stat. În rest, acțiunea depusă de Belecuc Ludmila a fost respinsă ca neîntemeiată.

37. Instanța de apel a motivat decizia stabilind că, la materialele cauzei este anexat raportul de constatare nr.***** din 02.03.2020 și raportul de constatare nr. ***** din 05.03.2019, potrivit căruia la Belecuc Ludmila s-au constatat leziuni corporale în regiunea *****, în regiunea *****, în regiunea *****. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp dur contondent dur la lovire sau prin lovire de el, produs posibil în timpul și circumstanțele relatate și se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f.d.40, 41).

38. Instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia instanței de fond precum că reclamanta Belecuc Ludmila în urma acțiunilor ilicite ale părții Baluța Alisa a primit leziuni corporale, în rezultatul cărora a urmat tratament ce se confirmă prin înscrisuri anexate la dosar în sumă de 143,32 de lei, 109 lei, 90 de lei și 260 de lei, costul medicamentelor și a serviciilor medicale suportate pe teritoriul Republicii Moldova, or, la materialele dosarului astfel de bonuri nu se regăsesc, din care motiv instanța de apel a

considerat de a respinge pretenția reclamantei privind încasarea prejudiciului material ca fiind neîntemeiată.

39. Totodată, cu trimitere la prevederile art.2036 alin.(1)-(2) și art.2037 alin.(1)-(2) din Codul civil, instanța de apel a menționat că prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală și prezintă o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului. Pentru determinarea mărimii compensației, trebuie de luat în considerare caracterul și gravitatea suferințelor provocate persoanei vătămate, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În termenii Convenției Europene a Drepturilor Omului, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

40. La acest aspect, instanța de apel a reținut că în urma acțiunilor pârâtei Baluța Alisa, care se face vinovată de comiterea contravenției, Ludmilei Beleciuc i-a fost cauzat un prejudiciu moral, manifestat prin suferințele morale considerabilele asupra stării reclamantei Ludmila Beleciuc.

41. În contextul enunțat, instanța de apel a considerat oportun de a încasa din contul Alisei Baluța în beneficiul Ludmilei Beleciuc prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei, apreciată de către instanță drept o satisfacție echitabilă și suficientă, iar suma de 100 000 lei solicitată de către reclamantă în acest sens este prea excesivă în raport cu suferințele psihice suportate de către ultima. Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

42. Totodată, cu trimitere la prevederile art.94 alin.(1) din Codul instanța de apel a considerat oportun a încasa din contul Alisei Baluța în beneficiul Ludmilei Beleciuc taxa de stat în mărime de 100 de lei.

43. La fel, cu trimitere la art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța instanța de apel a notat că prin mandatul seria MA nr.1662269 din 10.09.2020, Beleciuc Ludmila a împuternicit avocatul Matusenco Ion să-i

acorde asistență juridică în cauza civilă dată (f.d.1). Conform dispozițiilor de plată nr.07564 din 10.12.2021, anexate la materialele cauzei, se dovedește că Belecuc Ludmila a achitat în contul avocatului Matusenco Ion suma de 6800 lei, pentru serviciile de asistență juridică (f.d.112). Având în vedere că Baluța Alisa este partea care a pierdut procesul, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul acesteia în beneficiul Ludmilei Belecuc cheltuielile pentru plata serviciilor de asistență juridică în mărime de 6 800 de lei, care sunt reale, demonstrate și rezonabile în raport cu volumul de lucru și complexitatea cauzei. În rest, instanța de apel a conchis că acțiunea civilă depusă de Belecuc Ludmila urmează a fi respinsă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

44. La 22 februarie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 08 aprilie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă integral acțiunea civilă depusă de Belecuc Ludmila.

SOLICITĂRILE RECURRENTEI:

45. În susținerea recursului Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, a invocat instanța de apel, cât și instanța de fond nu au examinat multiaspectual, complet și obiectiv toate circumstanțele de fapt și de drept cât și autenticitatea inclusiv veridicitatea înscrisurilor din dosar în ansamblu, dar și interconexiunea dintre acestea.

46. Din materialele cauzei nu se desprinde diagnosticul primar în urma căruia intimata a suportat tratament în sumă de 10 000 de lei, respectiv nu este clară legătura de cauzalitate între învinuirile aduse dânzei și pretinsa fapta, prin care s-a solicitat încasarea prejudiciului moral.

47. Instanța de apel nu a examinat toate circumstanțele de fapt și de drept, autenticitatea inclusiv veridicitatea înscrisurilor din dosar în ansamblu și interconexiunea dintre acestea.

48. În drept, Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, și-a întemeiat recursul pe temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(2) lit.a) și c) și alin.(4) CPC (în redacția legii *până la* modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și c) a interpretat în mod eronat legea, precum și (4) săvârșirea altor

încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

49. La 12 iunie 2024, Curtea Supremă de Justiție, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, a expediat în adresa intimatei Beleciuc Ludmila și a reprezentantului acesteia, avocatul Matusenco Ivan copia recursului declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, cu informarea, în corespundere cu prevederile art.439 și 186 din Codul de procedură civilă, despre necesitatea prezentării obligatorii a referinței timp de o lună, de la data comunicării, iar la depășirea acestui termen vor fi decăzuți din dreptul de a o prezenta, iar cauza va fi examinată în baza materialelor anexate la dosar, cu toate acestea, intimata și reprezentantul acesteia nu și-au valorificat acest drept procedural în termenul stabilit de instanța de recurs, și nu au depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

50. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă statuează că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

51. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

52. Potrivit art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor *în vigoare la data depunerii recursului*.

53. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

54. Recursul declarat la 22 februarie 2024 de către Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, a fost depus după data intrării în vigoare a Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

55. Distinct, ține de menționat că art.432 „*Temeiurile declarării recursului*” din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la

modificările operate prin Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) are următorul conținut:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

56. Potrivit art.432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023):

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

57. Articolul 433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului – 22.02.2024) statuează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1).”

58. Articolul 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI:

59. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei, în ședință publică, la *02 noiembrie 2023*.

60. Din actele cauzei rezultă că la *22 decembrie 2023*, reprezentantul recurentei, avocatul Cojocaru Dorin a recepționat decizia integrală (motivată) a instanței de apel, iar la *23 decembrie 2023* Baluța Alisa a recepționat decizia recurată, fapt ce rezultă din avizele poștale de recepție anexate la dosar (f.d.241-242, vol.I).

61. În contextul enunțat, recursul declarat la *22 februarie 2024*, de către Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, se consideră ca fiind depus în interiorul termenului prevăzut la art.434 alin.(1) CPC.

62. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

63. Din analiza recursului rezultă că, Baluța Alisa și-a întemeiat recursul pe temeiurile de drept prevăzute de art.432 din Codul de procedură civilă în redacția legii în vigoare *până la 01 septembrie 2023*, în special pe prevederile alin.(2) lit.a) și c) și alin.(4) CPC, potrivit cărora se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și c) a interpretat în mod eronat legea, precum și (4) săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

64. La acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că după cum s-a menționat supra prin Legea nr.246 din 31.07.2023 a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv prevederile Codului de procedură civilă, în special au fost modificate și temeiurile recursului prevăzute la art.432, care au intrat în vigoare la *01 septembrie 2023*.

65. La caz, recurenta Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, a depus recursul la *22 februarie 2024*, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate la articolul 432 CPC, dispozițiile căruia au un text diferit de cel al articolul 432 prevăzut în redacția legii până la modificările intrate în vigoare din 01 septembrie 2023.

66. Date fiind cele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că recursul declarat de Baluța Alisa nu se încadrează în temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de procedură

civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, respectiv, urmează a fi considerat inadmisibil.

67. Mai mult ca atât, verificând legalitatea și temeinicia decizia contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii, cu aplicarea sau interpretarea eronată a legii, sau cu aprecierea arbitrară a probelor. Dimpotrivă, decizia a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

68. De altfel, motivele de casare, invocate în recurs, se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel și nu relevă că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Mai mult, recursul conține obiecții de fapt similare celor expuse în cererea de apel, care au fost analizate de instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător.

69. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului (22.02.2024). Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către instanța de apel nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

70. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

71. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45*).

72. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1,11p.141, §39*). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 CtEDO (*a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A*).

73. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, nu se încadrează în temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) CPC (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023), respectiv urmează a fi considerat inadmisibil.

74. În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Baluța Alisa, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat